

Λογοτεχνία ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΩΡΑΙΤΗ

693.717.8812

www.kmoraiti.gr

21/8/2020

ΣΥΓΚΕΙΜΕΝΟ

Συγκείμενο: Είναι το πλαίσιο αναφοράς του λογοτεχνικού έργου, δηλαδή τα ιστορικά, κοινωνικά και βιογραφικά/ ιδεολογικά δεδομένα των συνθηκών παραγωγής του. Τα στοιχεία του πραγματικού κόσμου που αναπαριστώνται στα λογοτεχνικά κείμενα αποτελούν το συγκείμενό τους και συμβάλλουν στην ερμηνεία τους. Τέτοια στοιχεία είναι, μεταξύ άλλων, η χωροχρονική τοποθέτηση (πού και πότε εκτυλίσσεται αυτό που διαβάζουμε), οι ιστορικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες του χρόνου συγγραφής, η πολιτεία και το δίκαιό της (άγραφο ή γραπτό), ο πολιτισμός, η κουλτούρα και η θρησκεία, όπως μετουσιώνονται σε διαδεδομένες αντιλήψεις, παραδόσεις και ήθη. Όλα αυτά υποδηλώνονται στο κείμενο είτε συνδυαστικά είτε επιλεκτικά. Αποτελούν βοηθητικά στοιχεία, για να καταλάβει ο αναγνώστης/ η αναγνώστρια ότι αυτό που διαβάζει αποτελεί μια μικρή φέτα ζωής του πραγματικού κόσμου, όπως αυτός διαθλάται στο κείμενο μέσα από τη φιλοσοφική και ιδεολογική ματιά του/της συγγραφέα και από τις γλωσσικές του επιλογές. Με άλλα λόγια, διαβάζει συγκεκριμένους χαρακτήρες σε ένα συγκεκριμένο χρονικό και χωρικό περιβάλλον όχι με τρόπο πραγματικό και ρεαλιστικό, αλλά μέσα από το είδος της αναπαράστασης που κάνει ο/η συγγραφέας με τις επιλογές του. Ο αναγνώστης/ η αναγνώστρια καλείται να λαμβάνει υπόψη όλα αυτά και να προβαίνει σε λεπτές διακρίσεις ανάμεσα στον πραγματικό κόσμο και το συγκείμενο. (φάκελος υλικού γ' λυκείου)

Από το συγκείμενο αντλούμε τις ιστορικές, κοινωνικές και πολιτισμικές πληροφορίες για την εποχή του συγγραφέα. Βέβαια, υπάρχει και το συγκείμενο του αναγνώστη, δηλαδή το δικό του ιστορικό και κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο, που συντελεί στην ερμηνεία του κειμένου.

Στοιχεία συγκειμένου:

- Ο χώρος και ο χρόνος που συντελείται η ιστορία
- Ιστορικά στοιχεία
- Κοινωνικές συνθήκες του χρόνου συγγραφής
- Οικονομικά δεδομένα της εποχής
- Η πολιτεία και το γραπτό και άγραφο δίκαιο
- Ο πολιτισμός της εποχής και της περιοχής
- Η κουλτούρα
- Η θρησκεία
- Οι παραδόσεις, τα ήθη και τα έθιμα